

การประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมในการเพิ่มศักยภาพการให้บริการ
ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
An application of Gharavasa-dhamma in enhancing service
potentials of personnel of Koh-Yoh tambon administrative
Organization, Mueang district, Songkhla province

จิตรภรณ์ ศรีเจริญ

Jittraporn Sricharoen

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

jittraporn0496@gmail.com

Received February 19, 2020; Revised March 2, 2020; Accepted May 10, 2020

บทคัดย่อ

แนวความคิดการเพิ่มศักยภาพการให้บริการของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาพบว่า การบริหารงานบุคคลตามแผนพัฒนาพนักงานส่วนตำบลของ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมตามระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย ประกาศคณะกรรมการพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจน แนวนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ประกอบกับการปฏิบัติตามกฎหมายและการถ่ายโอน อาจเป็น เหตุให้การพัฒนาพนักงานส่วนตำบลบางตำแหน่งที่จำเป็นได้รับการพัฒนาศักยภาพมากกว่าและ การปฏิบัติงานประจำที่ไม่มีควมจำเป็น อาจต้องทำการยุบหรือปรับโครงสร้างหน่วยงานใหม่ให้ ครอบคลุมภารกิจต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายถ่ายโอนงานสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุด ดังนั้น พนักงานส่วนตำบลที่มีอยู่จึงต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

หลักธรรมาธรรมในพระพุทธศาสนาพบว่า เป็นหลักคำสอนที่พระพุทธองค์แสดงไว้ เพื่อให้ผู้ครองเรือนได้นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จตามที่ ตั้งเป้าหมายไว้ ประกอบด้วยหลักธรรม 4 อย่าง ได้แก่ 1) สัจจะ ความซื่อสัตย์ต่อกัน 2) ทมะ การฝึกตน 3) ขันติ ความอดทนอดกลั้น 4) จาคะ การเสียสละ การแบ่งปัน มีน้ำใจ

การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการเพิ่มศักยภาพการให้บริการของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ สามารถนำหลักธรรมาภิบาลมาเพิ่มศักยภาพการให้บริการของบุคลากรใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ในด้านการส่งเสริมพัฒนาการให้บริการผ่านเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความทันสมัย 2) ในด้านส่งเสริมการทำงานเป็นทีม 3) ในด้านส่งเสริมความเอาใจใส่ในงานบริการ 4) ด้านส่งเสริมการประเมินผลงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและความน่าเชื่อถือ

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, ศักยภาพการให้บริการ

Abstract

The concept of enhancing service potentials of personnel of Koh-Yoh Tambon Administrative Organization (TAO), Mueang District, Songkhla Province showed that the personnel administration in accordance with personnel development plan of Koh-Yoh Tambon Administrative Organization can be amended according to prescribed regulations, law, announcement of Tambon Administrative Organization Committee, and policies and strategies including the law of transferring tasks to TAO. This may be the reason that potentials of personnel in some sections need to be enhanced while some sections need to be restructured or even dismissed in relation to the policy of reassigned tasks. Therefore, all personnel of TAO must be always adaptable according to the changing situations.

Gharāvāsa-Dhamma in Buddhism is the Buddha's teachings as a guide for householders to lead their life and achieve what they wish. Gharāvāsa-Dhamma includes 4 Dhamma principles including: 1) Sacca (truth and honesty); Dama (taming and training oneself); 3) Khanti (tolerance); and Caga (generosity).

In the application of the principle of Gharāvāsa-Dhamma in enhancing service potentials of personnel of Koh-Yoh Tambon Administrative Organization (TAO), Mueang District, Songkhla Province, it was found that the TAO could apply the principle of Gharāvāsa-Dhamma to enhance the service potentials of personnel in 4 aspects including: 1) promoting the development of service provision through modern technology; 2) promoting teamwork operation; 3) promoting attentive service provision; and 4) promoting evaluation of performance for development and reliability.

Keywords: Gharāvāsa-Dhamma, Service Potentials

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันเกิดการพัฒนาระบบก้าวกระโดดทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมเป็นกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะมี วัฒนธรรมเดียวกัน อยู่ภายใต้เงื่อนไข ระเบียบ กฎเกณฑ์ที่กำหนด การเปลี่ยนแปลงในสังคม มนุษย์ย่อมเกิดจากมนุษย์ พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง มีการเปลี่ยนแปลงเป็น อนิจจัง เฉกเช่นสรรพสิ่งทั้งโลกมนุษย์ย่อมจะมีการเปลี่ยนอยู่เสมอ สังคมมนุษย์ก็ย่อมมีการ เปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดจากการรับรู้ของบุคคลด้วยภาวะความกดดันจาก ภายนอกและภายใน ตลอดจนการถูกบังคับ และปัจจัยทางวัฒนธรรมดังเห็นได้จากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (พระครูสุตธรรมวิสุทธิ (วีระชัย เตชธมโม), 2556 :62) นับวันจะทวีความรุนแรงที่เกินคาดการณ์ได้ ซึ่งไม่สามารถหนีความขัดแย้ง ความรุนแรงที่ อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนไปได้ ส่งผลให้มนุษย์พบกับปัญหาของการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็น ปัญหาที่แก้ได้ยากยิ่งเมื่อปัญหาเกิดขึ้น มนุษย์ย่อมได้รับความเดือดร้อน ด้วยเหตุที่มีสถานการณ์ ที่จำต้องให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะต่างๆ เป็นการสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นทั้ง ส่วนตัวและส่วนรวม เป็นการขยายวงกว้างของปัญหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น นับวันจะทวีความรุนแรงที่ เกินคาดการณ์ได้ ซึ่งไม่สามารถหนีความขัดแย้ง ความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนไปได้ ส่งผลให้มนุษย์พบกับปัญหาของการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ได้ยากยิ่งเมื่อปัญหาเกิดขึ้น มนุษย์ย่อมได้รับความเดือดร้อน ด้วยเหตุที่มีสถานการณ์ที่จำต้องให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม ออกมาในลักษณะต่างๆ เป็นการสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นทั้งส่วนตัว และส่วนรวมเป็นการขยายวง กว้างของปัญหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (กาญจนา พิมพ์สุข, 2556 : 35)

เมื่อเกิดเหตุการณ์มากระตุ้น ส่งผลให้การดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในสังคม เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การสื่อสารที่ไร้ขีดจำกัด ความรู้ที่มาจากแหล่งต่างๆ ทั่วทุกมุมโลก การ ก้าวสู่การแข่งขันพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรุนแรง นำไปสู่การเอารัดเอา เปรียบซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพรรคพวก มากกว่าการ คำนึงถึงประโยชน์โดยรวม ถึงขั้นคิดคดโกง เบียดเบียน หรือที่เรียกว่าฉ้อราษฎร์บังหลวง (พระครู ประดิษฐ์สมณคุณ, 2556 : 48) องค์กรที่เกี่ยวกับงานด้านให้บริการหลายแห่ง มุ่งเน้นผลกตั้น ตนเองสู่โลกกว้าง มุ่งความมีชื่อเสียงและผลงานอันโดดเด่น กระทั่งไม่ได้เหลียวหลังแลเครื่องจักร ฟันเฟืองที่เคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมายขององค์กร นั่นคือ การมองถึงคุณภาพจิตใจของบุคลากรใน องค์กร ซึ่งบุคลากรในองค์กรต่างก็มีความแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม บริบทขององค์กรการบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยบุคลากรการให้บริการในด้านต่างๆ เช่น ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการทาง การศึกษา บริการข้อมูลสารสนเทศ ด้านการงานบำรุงพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมประเพณี และสนับสนุนการพัฒนาสารสนเทศสู่ชุมชนภายนอก โดยเป็นหน่วยงานเชิงรับ ลักษณะของการ รับผิดชอบของงานทำให้ไม่ได้ปฏิสัมพันธ์กันในหน่วยงาน ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตการ ทำงานในองค์กรอย่างมาก กล่าวคือ คนบางคนมีการกิจความจำเป็น หรือความเครียดทาง

ครอบครัว ความกังวลในการดำเนินชีวิตประจำวันหรือแม้แต่ค่าใช้จ่ายในครอบครัวบางคนขุนเคื่องมาจากการเดินทางต้องผจญต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆมากมาย เช่นการจราจร ผู้คนรอบข้างที่เห็นแก่ตัว อากาศที่รู้สึกแย่ เกิดภาวะทางอารมณ์ที่ขุนมัว ไม่สามารถควบคุมสติให้ทำงานบรรลุผลสำเร็จได้หรือแม้กระทั่งภาระหน้าที่ในองค์กรมีมากมายไม่สามารถแก้ไข หรือดำเนินงานให้เสร็จทันตามกำหนดเวลาได้ ก็เกิดภาวะอารมณ์ที่ไม่ พึงพอใจ เพื่อนร่วมงานไม่ให้ความช่วยเหลือ ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานให้สำเร็จก็เกิดภาวะขุนเคื่องใจ คับแค้นใจ แต่ไม่มีทางออกสำหรับการแก้ไขปัญหาวะอารมณ์ของตนเอง เพื่อลดปัญหาดังกล่าว ควรที่จะต้องพัฒนาคนพร้อมกัน เพื่อฝึกการควบคุมอารมณ์ ควบคุมสติ ตั้งมั่นจดจ่ออยู่กับการทำงานด้วยความตั้งใจ งานก็จะสำเร็จตามเป้าหมาย และช่วงระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งการอยู่ร่วมกันจำเป็นจะต้องพึ่งพากัน อาศัยซึ่งกันและกัน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งการทำงานเป็นทีม จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยการสื่อสารทั้งทางวาจาหรือทางภาษา ซึ่งปัจจุบันมีการใช้เครื่องมือสื่อสารแทน คำพูดแม้กระนั้น หากมีการพูดคุยกันก็เกิดปัญหาการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกัน เข้าใจผิดในการกระทำบางประการของเพื่อนร่วมงาน เพื่อลดปัญหบางประการดังกล่าว ดังนั้น จึงพิจารณาเห็นว่า หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาจะช่วยแก้ไขภาวะอารมณ์ที่มากกระทบ ให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข การดำรงชีวิตตามแนวทางวิถีพุทธในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสหลักธรรมอันจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามหลักพุทธธรรม ได้แก่ หลักขราวาสธรรม 4) (ส.ส. (ไทย) 15/246/353,ช.ส. (ไทย) 25/311/361).

ดังนั้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของพื้นฐานความเป็นอยู่ทางครอบครัวที่จะส่งกระทบต่อการทำงานของบุคคลในองค์กรและส่งผลถึงประสิทธิภาพการทำงาน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์หลักขราวาสธรรม 4 เพื่อหาแนวทางการประยุกต์ใช้ในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อการต่อยอดเพื่อเผยแพร่ให้กับองค์กรอื่นๆต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวความคิดการเพิ่มศักยภาพการให้บริการของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาหลักขราวาสธรรมในพระพุทธศาสนา
3. เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักขราวาสธรรมในการเพิ่มศักยภาพการให้บริการของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรูปแบบของการศึกษาวิจัย คือ ใช้วิธีการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) และวิธีการศึกษาภาคสนาม (Field Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ข้อมูลจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ค้นหาข้อมูลจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ภาษาไทยฉบับภาษาไทยพร้อมทั้งอรรถกถา การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศึกษาหลักขรรวาศธรรมในพระพุทธศาสนาและบริบทการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมุ่งศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักขรรวาศธรรมในการเพิ่มศักยภาพการให้บริการของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
3. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในทางพระพุทธศาสนา
4. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)
5. เมื่อศึกษาข้อมูลเอกสารแล้วเสร็จ จึงทำการวิเคราะห์ (Analysis) สังเคราะห์ (Synthesis) ประยุกต์ใช้ (Applying) เรียบเรียง และนำเสนอผลการวิจัยเป็นความเรียง
6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักขรรวาศธรรมในการเพิ่มศักยภาพการให้บริการของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สรุปเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักขรรวาศธรรมในการทำงานของบุคลากร ดังนี้

1. แนวคิดการเพิ่มศักยภาพการให้บริการของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

การบริหารงานบุคคลตามแผนพัฒนาพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอสามารถปรับเปลี่ยนแก้ไข เพิ่มเติมให้เหมาะสมตามระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย ประกาศคณะกรรมการพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ประกอบกับการปฏิบัติตามกฎหมายและการถ่ายโอน อาจเป็นเหตุให้การพัฒนาพนักงานส่วนตำบลบางตำแหน่งที่จำเป็นได้รับการพัฒนาศักยภาพมากกว่าและภารกิจบางประการที่ไม่มีความจำเป็น อาจต้องทำการยุบหรือปรับโครงสร้างหน่วยงานใหม่ให้ครอบคลุม

ภารกิจต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายถ่ายโอนงานสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุด ดังนั้น พนักงานส่วนตำบลที่มีอยู่จึงต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

บุคลากรดังกล่าวเหล่านี้ จำเป็นต้องมีความสามัคคีในการทำงาน เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน เรียกว่า ต่างฝ่ายต่างก็ทำงานของตนเอง โดยมีโอกาสน้อยนักที่จะมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้างอย่างที่เราควรจะเป็น ซึ่งการอยู่ร่วมกันจำเป็นจะต้องพึ่งพากัน อาศัยซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะที่มีบุคลากรจำนวนค่อนข้างมากจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยหลัก ขรวาธรรมในด้านจิตใจ ความจริงใจ ซื่อตรง และซื่อสัตย์ต่อการปฏิบัติงาน ความอดทนต่อการทำงานที่มีอุปสรรคค่อนข้างสูง รวมถึงการอยู่ร่วมกันด้วยความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือแบ่งปัน ทั้งด้านการงานและส่วนตัว

ภารกิจในแต่ละฝ่ายเป็นภารกิจที่ล้วนต้องก้าวทันเหตุการณ์ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อความยั่งยืนขององค์กร บุคลากรที่ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมตามช่วงเวลาที่เหมาะสมภายใต้ศิลปวัฒนธรรมของล้านนาที่มีมาอย่างต่อเนื่อง บุคลากรมีความรับผิดชอบและการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้างาน หัวหน้าศูนย์ งานสำนักงาน และบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ รวมทั้งสิ้น 35 คน การนำหลักธรรมมาใช้ในการทำงานส่งผลให้งานในองค์กรมีประสิทธิภาพและส่งผลให้พนักงานมีความรับผิดชอบและปฏิบัติงานอย่างมีความสุข

2. หลักขรวาธรรมในพระพุทธศาสนา

ขรวาธรรม เป็นหลักคำสอนที่พระพุทธองค์แสดงไว้ เพื่อให้ผู้ครองเรือนได้นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ขรวาธรรม หมายถึง ธรรมสำหรับครองเรือนหรือธรรมสำหรับผู้ครองเรือน มี 4 อย่าง คือ 1) สัจจะ ความซื่อสัตย์ต่อกัน 2) ทมะ การฝึกตน 3) ขันติ ความอดทนอดกลั้น 4) จาคะ การเสียสละ การแบ่งปัน มีน้ำใจ ข้อปฏิบัติของหลักธรรมทั้ง 4 มีดังนี้

1) **สัจจะ** หมายถึง ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ การพูดจริงทำจริง แสดงออกได้ 5 วิธี คือ

- 1.1 ความจริงใจหรือสัจจะต่อตนเอง
- 1.2 ความจริงใจต่อบุคคลอื่น
- 1.3 ความจริงใจต่อหน้าที่การทำงาน
- 1.4 ความจริงใจหรือมีสัจจะวาจา

2) **ทมะ** หมายถึง การฝึกฝนตนเองและข่มใจตนเองทางด้านต่างๆ แบ่งได้ดังนี้

- 2.1 การฝึกฝนตนเอง
- 2.2 การข่มใจตนเอง

3) **ขันติ** หมายถึง ความอดทนต่อความยากลำบากต่างๆ ทั้งร่างกายและจิตใจผู้ที่มีขันติ เท่ากับเป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็ง มีความเพียรพยายามกระทำความดี และเอาชนะความชั่วทั้งปวงแนวทางปฏิบัติมี 4 ประการ คือ

3.1 การอดทนต่อความลำบาก

3.2 ความอดทนต่อความทุกข์

3.3 ความอดทนต่อความไม่พอใจ ความเจ็บใจ

3.4 ความอดทนต่ออำนาจกิเลส

4) จาคะ หมายถึง ความเสียสละ มีจิตใจกว้างขวาง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือ เกื้อกูล สละความสุขสบาย และผลประโยชน์ส่วนตน ไม่ตระหนี่เห็นแก่ตัว มี 2 ประการ คือ

4.1 สละวัตถุสิ่งของ

4.2 สละอารมณ์

ประโยชน์ของการปฏิบัติตามหลักพรวาธธรรม

1) การปฏิบัติตามหลักพรวาธธรรมด้วยการมีสัจจะ จะทำให้บุคคลมีคุณค่า ผู้อื่นให้ความเคารพนับถือว่าเป็นผู้มีความจริงใจ รักษาอาศัย มี ความมั่นคงหนักแน่น ไม่โลเล ผู้ที่ยึดมั่นอยู่ในสัจจะย่อมสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างได้ผลและจะสร้างความผาสุกเป็นปึกแผ่นให้กับครอบครัว

2) การปฏิบัติตามหลักพรวาธธรรมด้วยการมีทมะจะทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นทั้งในครอบครัวและในสังคมได้อย่างเป็นสุขปราศจากข้อพิพาทบาดหมางผู้ที่มีทมะย่อมมีชีวิตที่เจริญก้าวหน้าไม่คอยมีข้อบกพร่องและย่อมหลีกเลี่ยงจากอภัยมุขได้

3) การปฏิบัติตามหลักพรวาธธรรมด้วยการมีขันติ จะทำให้สามารถหลีกเลี่ยงจากความเสื่อม เพราะมีจิตใจเข้มแข็งมั่นคง มีความอดทนอดกลั้น ไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งเย้ายวนต่างๆ คุณธรรมข้อนี้ทำให้สามารถสร้างงานและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

4) การปฏิบัติตามหลักพรวาธธรรมด้วยการมีจาคะ จะทำให้สังคมมีความสุขเจริญก้าวหน้า มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ปราศจากการเอารัดเอาเปรียบ แข่งขันชิงดีชิงเด่นกัน ทุกคนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคีอย่างมีความสุข

3. การประยุกต์ใช้หลักพรวาธธรรมในการเพิ่มศักยภาพการให้บริการของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ภายใต้พันธกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ การดำเนินงานตามค่านิยมองค์กร สู่ความเป็นมาตรฐานและความยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ที่องค์กรกำหนดขึ้น มุ่งเน้นความเป็นหนึ่งในการพัฒนาและให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรที่อยู่ในองค์กรนี้ มีภารกิจค่อนข้างหนัก เพราะต้องก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ผลงานอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ใช้บริการที่เป็นชาวบ้านจำนวนมากหรือแม้แต่การทำงานร่วมกันในองค์กรเพื่อสนับสนุนพันธกิจต่างๆการอยู่ร่วมกันในองค์กรนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยหลักธรรม

3.1 ในด้านการส่งเสริมพัฒนาการให้บริการผ่านเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความทันสมัยด้านความคิดแปลกใหม่ (นวัตกรรม) และสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางาน (Innovative) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการทำงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

สามารถเข้าถึงประชาชนได้เร็วที่สุด ดังนั้นการทำงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุดเพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์สุขให้กับประชาชน เพื่อสนองความต้องการของประชาชนให้มีความสุขสบาย ปลอดภัย เพื่อพัฒนางานโดยการพัฒนาระบบการให้บริการ มีชีวิตที่สะดวกสบาย ในการให้บริการเพื่อการเข้าถึงองค์กรอย่างง่ายและรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

3.2 ในด้านส่งเสริมการทำงานเป็นทีม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการให้บริการสำหรับบุคลากร และประชาชนในชุมชนในด้านต่างๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการร่วมมือกันประสานสัมพันธ์กัน ระดมความคิดเห็น ร่วมกันจัดทำแผน ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน และรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อสนองความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ได้มีความร่วมมือกันทำงานแต่ละพันธกิจโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรองรับการดำเนินงาน

3.3 ในด้านส่งเสริมความเอาใจใส่ในงานบริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน่วยงานทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการให้บริการประชาชน เอาใจใส่ในงานบริการต่างๆ ขององค์กรฯ การเตรียมความพร้อมในการให้บริการลูกค้าที่มาขอใช้บริการหลักต่างๆ ขององค์กรฯ อาทิ การให้บริการห้องประชุม อบรม ตลอดจนจัดโครงการฝึกอบรมสัมมนาภายใต้พันธกิจ ซึ่งหัวใจสำคัญของงานบริการที่มีประสิทธิภาพ เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนพันธกิจด้านการพัฒนา

3.4 ด้านส่งเสริมการประเมินผลงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและความน่าเชื่อถือด้านการปรับปรุงด้วยระบบคุณภาพ ตรวจสอบ ประเมิน พัฒนางาน และบุคลากร อย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินงานพัฒนาระบบคุณภาพการดำเนินงาน ภายในองค์กร ช่วยในการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดและยั่งยืน จากจุดเน้นหลักประกอบด้วย การจัดทำรายงานการประเมิน การเตรียมรับการตรวจประเมินคุณภาพ ประกอบด้วย การแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานด้านระบบประกันคุณภาพ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การบริหารงานบุคคลตามแผนพัฒนาพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมตามระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย ประกาศคณะกรรมการพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ประกอบกับภารกิจตามกฎหมายและการถ่ายโอน อาจเป็นเหตุให้การพัฒนาพนักงานส่วนตำบลบางตำแหน่งที่จำเป็นได้รับการพัฒนาศักยภาพมากกว่าและภารกิจบางประการที่ไม่มีความจำเป็น อาจต้องทำการยุบหรือปรับโครงสร้างหน่วยงานใหม่ให้ครอบคลุมภารกิจต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายถ่ายโอนงานสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุด พนักงานส่วนตำบลที่มีอยู่จึงต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ บุคลากรดังกล่าวเหล่านี้ จำเป็นต้องมีความสามัคคีในการทำงาน เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน เรียกว่า ต่างฝ่ายต่างก็ทำงานของ

ตนเอง โดยมีโอกาสน้อยนักที่จะมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้างอย่างที่ควรจะเป็น ซึ่งการอยู่ร่วมกันจำเป็นจะต้องพึ่งพากัน อาศัยซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะที่มีบุคลากรจำนวนค่อนข้างมากจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยหลักทวารวาสธรรมในด้านจิตใจ ความจริงใจ ซื่อตรง และซื่อสัตย์ต่อการปฏิบัติงาน ความอดทนต่อการทำงานที่มีอุปสรรคค่อนข้างสูง รวมถึงการอยู่ร่วมกันด้วยความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือ แบ่งปัน ทั้งด้านการทำงานและส่วนตัว การนำหลักธรรมมาใช้ในการทำงานส่งผลให้งานในองค์กรมีประสิทธิภาพและส่งผลให้พนักงานมีความรับผิดชอบและปฏิบัติงานอย่างมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2535). *พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กาญจนา พิมพ์สุข, (2556), “การประยุกต์ใช้หลักสารานุกรม 6 ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1”, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสุตธรรมวิสุทธิ (วีระชัย เตชธมโม), (2556), “การศึกษาวิเคราะห์หลักขั้นต้นในการดำเนินชีวิตของชาวตำบลท่าม่วง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูประดิษฐ์สมณคุณ, (2556), “การนำหลักสังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด”, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.